

ABSTRAKT

Předkládaná disertační práce se zabývá analýzou strukturního záznamu a krystalizačního stáří vybraných granitoidních plutonů vápenato-alkalického složení, které byly vmístěny do metamorfovaných hornin jednotek periferní oblasti moldanubika v severovýchodní části Českého masivu. Důležitou součástí práce dále bylo zhodnocení tektonického a metamorfního vývoje okolních metamorfovaných hornin poličského a zábřežského krystalinika. Výsledky práce přinášejí širší implikace pro interpretaci raných etap variského geodynamického vývoje severovýchodní části Českého masivu. Metamorfované horniny zábřežského krystalinika prodělaly regionální metamorfózu v podmínkách středních teplot T : 660°C a nižších tlaků P : 0.6 GPa). Strukturní záznam jednotky je definován superpozicí dvou regionálních staveb, a to strmé foliace v-z. průběhu (S_1), která byla variabilně převrátněna do foliačních ploch subhorizontální orientace (S_2). Do těchto hornin byla v období variských orogenních procesů ($354 \pm 4\text{ Ma}$; U/Pb na zirkonech) vmístěna tělesa granitoidů vápenato-alkalického složení se stanovenými podmínkami krystalizace T : 706 až 795°C a P : 0.3 až 0.4 GPa . V těsném okolí intruzí byly identifikovány účinky kontaktní metamorfózy za teplot 599 až 663°C a tlaků 0.4 GPa). Magmatické foliace v granitoidech mají tranzitní magmatický až submagmatický charakter v paralelní orientaci s regionálními metamorfními foliacemi S_1 . Poličské krystalinikum je tvořeno metamorfovanými horninami vulkanosedimentárního původu. P-T podmínky metamorfózy centrální a severní části jednotky byly stanoveny na T : 620°C až 680°C a P : 0.6 GPa , resp. $585 \pm 80^{\circ}\text{C}$ a $0.39 \pm 0.22\text{ GPa}$. Strukturní záznam v jednotce je definován superpozicí tří odlišných staveb. Mezi nejstarší stavby patří středně ukloněná foliace S_1 sz-jv. průběhu doprovázená mírně ukloněnými lineacemi a indikátory pravostranné kinematiky. Tyto foliace byly v západní části jednotky refoiovány do ploch foliace S_2 průběhu sv-jz. Na tyto dvě foliace jsou pak naloženy mírně ukloněné foliace k severu, místy s indikátory poklesové kinematiky. Do severní a centrální části poličského krystalinika byly vmístěny granitoidy vápenato-alkalického složení. Krystalizační stáří budislavského plutonu bylo stanoveno na $346 \pm 6\text{ Ma}$ (U/Pb na zirkonech). Teplotní a tlakové podmínky krystalizace byly stanoveny na T : 655 až 730°C , a P : 0.4 až 0.6 GPa . Vnitřní stavby plutonu odráží jak procesy spojené s vmístěním magmatu, tak působení regionálního napěťového pole. Těleso miřetínského plutonu bylo datováno na $345.9 \pm 5\text{ Ma}$ (U/Pb na zirkonech). Pluton byl vmístěn do severní části poličského krystalinika, a to synchronně s tvorbou regionálních foliací S_2 za podmínek krystalizace T : 653 až 681°C , P : 0.29 až 0.43 GPa . Procesy regionální

metamorfózy hornin poličského a zábřežského krystalinika v podmínkách středních teplot a nižších až středních tlaků souvisejí se vznikem raných metamorfních staveb a byly spojeny s aktivitou pravostranné střížné zóny mezi jednotkami moldanubika a západních Sudet. Vmístění a krystalizace granitoidů vápenato-alkalického složení bylo synchronní s procesy regionální metamorfózy a deformace. Zjištěné krystalizační stáří granitoidů v rozmezí 354 až 346 Ma (U/Pb na zirkonech) tak udává i časový rámeček regionálních metamorfních procesů spojených s formováním pravostranné střížné zóny v průběhu zsz(sz)-vjv(jv). Konec aktivity této regionální střížné zóny byl datován intruzí miřetínského plutonu v čase 345.9 Ma. Tyto procesy odráží nejstarší duktilní aktivitu zóny labských deformací, tedy rozsáhlé deformační zóny SZ-JV průběhu v reologicky méně odolných horninách východní části tepelsko-barrandienské jednotky jako odraz regionálního kompresního napět'ového pole ve směru SZ-JV. Studované vápenato-alkalické plutony tak datují nejstarší svrchně-variský tektonometamorfní událost v oblasti středně-korových jednotek východního okraje Českého masívu.